

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetijske zbornice

Kmetijske zbornice so novejšega izvora; kajti ustanovljene so bile pozneje ko druge kmetijske organizacije, kmetijska društva in zadruge. Na evropskem ozemlju so se nahajale pred svetovno vojno le v Španiji in Nemčiji. Čeprav so kmetijske zbornice v Nemčiji pokazale mnogo vidnih uspehov, vendar niso bile prevzete od drugih evropskih držav. Tudi pri nas so bile izražene želje za ustanovitev kmetijskih zbornic in sicer na kongresu srbskih kmetijskih društev in zadrug že leta 1911 in so bili projekti zakona o kmetijskih zbornicah predloženi tedanji narodni skupščini.

Po svetovni vojni se javlja pokret za ustanovitev kmetijskih zbornic v vedno večjem obsegu. S posebnim ozirom na velike zasluge, ki jih ima kmetijstvo v razvoju vseh držav, je šel kmetijski pokret s pravico tako daleč s ciljem, da je zahteval fiksiranje svojih pravic v obliki zakona. Tako imamo v Franciji že od leta 1919. zakon o kmetijskih zbornicah, pa tudi Italija, Češkoslovaška in Belgija so izvojevale zakone o zaščiti kmetijskih interesov.

Pod vplivom splošnih zahtev, da se kmetiskemu delu prizna uradni organ za njegovo predstavnost in njegov pomen za nacionalno, gospodarsko in finančno življenje, se javlja tudi pri nas v vedno večji meri zahteva po ustanovitvi omenjenih zbornic.

Spremembe, ki jih je prinesla svetovna vojna, so razgrnile pred nami mnogo težkih in važnih vprašanj, odnosno kmetijskih problemov gospodarskega in socialnega značaja. Z ozirom na to, da je kmetijstvo glavna panoga našega prebivalstva in glavni izvor, odnosno temelj naše finančne moči, je na mestu, da vsi merodajni činitelje zagotove našemu kmetu boljšo bodočnost in pospešujejo njegov kulturni razvoj. Vsa pereča vprašanja — kmetijska, gospodarska in socialna — lahko rešujemo najbolje in najhitreje potom organizacij vseh kmetovalcev.

Večje dajatve, ki so se pojavile po vojni povod, in večje življenjske potrebe so kmeta dovedle do tega, da intenzivira svojo proizvodnjo s tem, da skuša dobiti od določene površine največji in najboljši donos. To izboljšanje lahko dosežemo le na ta način, da spremenimo ali popravimo staro kmetijsko tehniko in stare delovne smeri in nadoknadimo z novimi pridobitvami teorije in prakse.

Različne pridobitve in novejša izkustva na polju kmetijstva lahko dovedemo k uresničenju brez dvoma le potom združenih organizacij. S tem pa še ni vse izvršeno; da dosežemo v kmetijstvu oni uspeh, ki ga želimo, moramo svoje pridelke proizvajati čim ceneje in jih znati tudi prodati; kajti baš od prodaje je odvisna nagrada za kmetijski trud in prizadevanje.

Sedaj, ko je naša država globoko zasidrana v mednarodni skupnosti in dobila lažje in hitrejše zveze z zapadnimi evropskimi in ameriškimi državami, treba ne samo zmanjšati veliko število političnih in gospodarskih posredovalcev — ki najdejo kmeta le takrat, ko od njega kaj rabijo — od naših lokalnih do narodnih in od narodnih do mednarodnih tržišč, temveč tudi z dobro organizacijo prodaje vzdržati mednarodno konkurenco.

Radi tega je nujno potrebna organizacija vseh kmetovalcev s ciljem, da ščiti kmetisko interese — kmetijska zbornica. O njeni utemeljeni potrebi, organizaciji, nalogi in sredstvih za njeno pravilno delovanje bomo še govorili.

L. J.

Poslanci govore

Veliko zborovanje v Ribnici — Vse za narodno slogo — Proti razdiralcem

Preteklo nedeljo so nastopili kot govorniki na velikem narodnem shodu v Ribnici minister n. r. in poslanec g. Pucelj in poslanci gg. Koman, Mravlje in Urek poleg senatorja g. Miljutina Dragovića. Zborovanje je vodil g. Arko iz Ribnice, ki je po kratkem pozdravnem govoru takoj dal besedo

ministru Puclju

Minister Pucelj je v svojem govoru najprej temeljito ožigosal nedoslednost onih ljudi, ki so najprej sami sodelovali v režimu od 6. januarja, danes pa proglašajo vse, kar režim sklene, za slabo in ničvredno. Nato je resno in deloma z žgočo satiro odgovarjal na številne klevete, ki jih širijo po deželi o njem in o njegovih tovariših razni obrekovalci brez najmanjšega dokaza resnice. Ko je nadalje pojasnil vzroke svojega odstopa, je trdo prijel vse zagarje, ki si domišljajo, da bodo z zdražbami dosegli nasledstvo bivše SLS. Danes pa ni na mestu prepiranje in prerakanje, ker nas more rešiti zlasti is

gospodarskih težav samo složno delo vseh resnih in pametnih mož. Zato naj vsi zborovalci delajo za slogo.

»Neizkušeni mladenič«

Po živahnem odobravanju je povzel besedo senator g. Miljutin Dragović, ki je označil svojega lastnega brata g. Miloša Dragovića, ki nastopa sedaj na raznih opozicionalnih shodih v Sloveniji kot »neizkušenega mladeniča«, ki se v svojem okolišju javno niti pokazati ne sme. Tudi on je pozival zborovalce na složno delo v prid celega naroda, ministru Puclju pa se je javno zahvalil za njegovo brigo za kmetisko ljudstvo.

Poslanec Albin Koman

je v svojem govoru ostro obsodil pisanje »Edinosti«, obsodil pa je tudi »Domoljuba« in »Gorenjca«, ki z veliko slastjo in brez vsake kritike ponatiskujeta, kar objavljata »Edinost«. Tako ravnanje je dokaz, da neki ljudje ne morejo živeti brez zdrahe in preotira, ker jim ni za stvarno

delo, ampak samo za ogabno blatenje nasprotnikov.

Proti zabavljanju

je posebno ostro nastopil tudi posl. Urek, ker je to samo grdo izrabljanje lahkovernosti našega kmetijskega ljudstva. Pozival je zbrane, naj se ne dajo več vleči za nos od ljudi, ki niso za ljudstvo še nikdar nič storili, ampak naj dvigajo povsod kmetijski ponos in kmetisko zavest.

Poslanec Milan Mravlje je govoril zadnji, a njegov govor je bil silno učinkovit. Pokazal je na vzgledu trboveljskih rudarjev, da sedanja vlada gleda tudi na malega človeka, na katerega tudi pri izvedbi agrarne reforme ni pozabila. Narod pa naj vlado in poslance podpre s slogom, kajti samo s sodelovanjem vseh dobro mislečih ljudi se da doseči boljša bodočnost.

Na koncu zborovanja je bila sprejeta

resolucija,

ki zahteva zgraditev železniške zveze z morjem, preureditev državne ceste Ljubljana—Susak, brezpogojno izvedbo agrarne reforme na veleposestvu kneza Auersperga, ustanovitev lesne strokovne šole v Ribnici, znižanje taks za potne liste in krošnjarska dovoljenja, izvajanje javnih del, upoštevanje lesne trgovine dravske banovine pri sklepanju trgovinskih pogodb in omiljenje davčne prakse.

Z zahvalo za mnogoštevilno udeležbo je predsedujoči gosp. Arko po dveurnem trajanju zaključil zborovanje.

Agrarna reforma v Bolgariji

Bolgarska pravoslavna cerkev bo svoja ogromna posestva prostovoljno razdelila

Pravoslavna cerkev v Bolgariji ima ogromna posestva; posebno bogati so samostani. V duhu nove politike pa, ki vlada sedaj v Bolgariji, pa je vrhovno predstavništvo bolgarske pravoslavne cerkve sklenilo, da bo tudi cerkev upoštevala duh časa in je imenovalo posebno komisijo, ki je proučila, koliko zemlje potrebujejo razne verske ustanove za svoje potrebe in koliko je lahko oddajo. Kar je odveč, bodo razdelili med kmete, ki nimajo nič zemlje ali pa premalo, da bi mogli živeti. Mnogo samostanov bodo opustili, iz njih pa bodo napravili poljedelske šole. V samostanih, kar jih bo še ostalo, pa bodo uvedli največje varčevanje.

Vročina in suša v Ameriki

V srednjem delu Zedinjenih držav (ob reki Misuri) prete ljudem lokata in nalezljive boleznì zaradi silne vročine, ki vlada tam že 27 dni. Kmetje še nikdar niso poslali v klavnice toliko živine kot sedaj, ker bi živali sicer poginile od žeje. Tudi mnogo ljudi je že pomrlo od žeje. Pravijo, da bo v teh krajih poginila vsa živina, če bo suša trajala le še teden dni.

Sodobno gospodarstvo

Če so optimisti mislili, da se bo vzpostavilo, odnosno povrnilo po vojnih grozodejstvih zopet staro gospodarstvo, so na vsak način podpenjevali spremembe, ki so se odigravale v političnih osnovah in temeljih današnje Evrope; k temu se je še pridružila leta 1929 gospodarska kriza.

Nova gospodarska doba se pojavlja v Evropi, liberalizem (namreč gospodarski) je doživel svoj zaton, z njim je pokopana tudi misel, da tvori gospodarstvo svoje zasebno življenje poleg državnih in narodnih teženj; vsaka država si lasti odslej naprej pravice, da sama poseže tam, kjer je njena pomoč potrebna za ohranjanje njene politične moči in splošnih narodnih interesov.

Omenjene tendence nimajo svojega temelja samo v političnih spremembah, temveč tudi v odstranitvi svobodne konkurence; ker pa v svobodnem gospodarstvu (brez državnega vpliva) lahko daje samo svobodna konkurenca gospodarsko ravnotežje, tedaj pomeni zmaga denarne in produkcijske regulacije odstranitve osnovnih načel gospodarskega liberalizma; odslej naprej bo vsaka država po svoje usmerila svojo gospodarsko orijentacijo in izdajala po svojih splošnih načelih navodila, ki jih bo moral vsak upoštevati. Predvsem bo morala v bodočnosti prevladovati misel, da hiperprodukcija ne predstavlja pravega gospodarskega cilja, temveč da gospodarstvo izvršuje le tedaj svojo nalogo pra-

vilno za celoto, če sta narodova gospodarska struktura in socialna plat v organski zvezi.

Če so torej nekatere države prešle na gospodarska stranpota (pr. autarkija), je bilo to le poizkus, ki pa se ni mogel obnesti, kajti mednarodna izmenjava gospodarskih dobrin je bila in bo vedno prava pot, dokler dotična država ni sposobna sama proizvajati industrijske produkte in sama konsumirati vse svoje lastne kmetijske proizvode.

Če se torej vrši temeljita sprememba v mednarodni izmenjavi dobrin in mednarodni časovni delitvi in pride ljudska množitev — največja pogonska sila gospodarskega napredka — do zastoja, tedaj se pojavlja druga moč modernega gospodarskega življenja: napredek tehnike; na vseh poljih se javljajo nove iznajdbe, ki lahko privedejo do težkih gospodarskih motenj in do velike brezposelnosti; prekomerni razvoj moderne in napredne tehnike je tudi v tesni zvezi z današnjo agrarno krizo; kajti mehanizacija kmetijskega dela (namreč prekomerna in nepremišljena) rodi lahko težke dneve.

Končno bodi rečeno, da je in mora biti v bodočnosti gospodarstvo zgrajeno na osnovah celokupnosti in narodnih zahtev (upravičenih), posameznik ne sme več biti diktator gospodarskega življenja, privatna lastnina in privatna inicijativa naj ostaneta in na mesto liberalne gospodarske neurejenosti mora priti nov red, ki mora vsebovati le dobre strani vseh dosedanjih gospodarskih sistemov.

L. J.

Kdo naj izvažata sadje?

O zborovanju naših sadjarjev in trgovcev s sadjem, ki je bilo 15. t. m. v Mariboru, smo že poročali. Na zborovanju sadjarjev, ki je bilo ločeno od zborovanja trgovcev, so sadjarji-producenti ugotovili, da je sodelovanje s trgovci in prekupčevalci jako težavno in zato so sadjarji sklenili v svoji resoluciji, naj vodi ves izvoz sadja iz naše banovine »Kmetijska družba«, ki je zadruga in ki bo baš vsled tega gledala ne samo na svoj lasten dobiček, ki bi prišel pa v korist zadrugarjem in ne posameznim osebam, ampak bi tudi skrbela za to, da dobe tudi pridelovalci svoje blago plačano po primernih cenah.

Zborovanja v Mariboru pa še ni bilo prav konec in črnilo na resoluciji se še ni prav posušilo, ko se je iz Beograda razširila vest, da bo prevzela ves izvoz sadja iz cele države, zlasti pa v Nemčijo, privilegirana izvozna družba »Prizad«!

Proti tej nakani bodo vsi naši sadjerejci odločno ugovarjali. Družba »Prizad« ni nikako poljedelsko podjetje, ampak je družba trgovcev-izvoznikov, katerim je prav malo mar, koliko kdoli za svoje pridelke kmet-producent, pač pa gledajo na svoj lasten dobiček. Drugič pa je baš ta družba že za časa znanega »žitnega režima« dokazala, da je za take stvari popolnoma nesposobna, ker je »žitni režim« veljal državo več sto milijonov dinarjev, ki pa jih ni plačal »Prizad«, ampak davkoplačevalci!

Zato se čudimo, kako da bi mogla državna uprava tej družbi še enkrat poveriti monopolsko prodajo kakšnega našega kmetijskega pridelka, in to tem bolj, ker ni nikjer določena najnižja cena, ki bi jo družba morala plačevati pridelovalcem! Če pa najnižja cena ni določena, potem so pridelovalci družbi izročeni na milost in nemilost, ker bo družba lahko kmetom diktirala najbolj sramotne cene, ali pa kmet ne bo prodal! To pa je treba za vsako ceno preprečiti, ker kmet ne sme postati suženj izvoznika-trgovca, ampak mora z največjo skrbjo čuvati svojo pravico, da svoj pridelok lahko svobodno proda, kakor je tako vedno bilo in kakor je tudi povsod v svetu, kajti to vendar ne gre, da bi peščica v

celi deželi popolnoma neznanih ljudi vživala, kmet pa trpel!

Zato ostanemo pri svoji stari, v Mariboru izrečeni želji in zahtevi: Naše pridelke naj vnovčuje tam, kjer jih že kmet sam ne more ali ne zna, zadruga »Kmetijska družba« — ali pa kakšna druga podobna ustanova —, da bodo naši sadjarji prejeli za svoje blago pošteno ceno, drugič pa, da bo denar za naš domači pridelok ostal pri nas doma! V »Prizadu« organizirani izvozniki pa naj barantajo na svojo roko, kjerkoli hočejo, ne gre pa, da bi jim državna uprava dajala nekake monopolne pravice!

Silne povodnji na Poljskem

Na južnem Poljskem, ki obsega vso Galicijo, so napravile silne povodnji ogromno škodo in zahtevale tudi mnogo človeških žrtev.

Deževalo je 14 dni skoro nepretrgoma; nalive sledil nalivu, eden hujši od drugega. Poplavljenozemlje obsega nad 20.000 kvadratnih kilometrov. Vsa žetev je uničena in le malo hiš je ostalo nepoškodovanih.

Mogočna reka Visla je naraščala po 20 cm od ure do ure. Mali pritok Visle, Raba, pa se je razširil na 4 kilometre. Drugi pritoki reke Visle pa so narasli do 4 metrov nad normalo.

Poplavljenozemlje je od sveta popolnoma odrezano, ker je voda razdrila večino železniških nasipov in podrla skoro vse železniške mostove. Celozveliko mesto Krakov je odrezano od svoje okolice, ter grozi pomanjkanje živil. Ljudje beže, kjer še morejo, na vse strani. V Krakovu so morali izprazniti vse nižje dele mesta, v slovi-tem kopališču Zakopane pa ni nobenega gosta več.

Vlada je poslala nad poplavljenozemlje letalce, da ugotove, kje je pomoč najbolj nujna. Letalci so opazili med drugim taborišče, kjer je bilo zbranih nad 5000 skavtov, ki so jih mogli v zadnjem hipu še rešiti. Vojaštvo rešuje, kjer in kar more in skrbi tudi za hrano pobeglega prebivalstva.

Učenjak — zaveden kmetijski sin

Slavni jugoslovanski učenjak in izumitelj dr. Mihajlo Pupin, ki je dosegel v Ameriki veliko slavo, rodom iz Banata in ki je tudi med nami Slovenci poznan po svoji življenjepisni knjigi »Od pastirja do izumitelja«, je sklenil, da žrtvuje zadnjo dobo svojega življenja in del svojega premoženja v prid kmetškemu narodu, ki katerega je sam izšel. To je lep primer kmetške zavesti in hvaležnosti do rodne grude.

Umaknivši se iz znanstvenega življenja je g. dr. Pupin po daljšem proučevanju jugoslovanskih gospodarskih razmer prišel do zaključka, da je treba posebno v našem poljedelstvu temeljitih reform in modernizacije. Za koristen preporod našega poljedelstva smatra učenjak, da je potrebna predvsem povzdiga vrtnarske industrije, gojenja sortiranega sadja in povrtine. Poleg tega je treba seveda za take prvovrstne pridelke organizirati izvoz, oz. izpočetka dovoz in razprodajo v večjih mestih. Za izvedbo tega načrta se bo moralo ozirati na reforme, ki so v tem oziru uspešno uveljavljene v Ameriki, vsekakor pa kreniti od enostranosti in primitivnosti v našem poljedelstvu.

Kmetijski sin g. dr. M. Pupin boče sam pomagati, da postane naša širna domovina »kmetijski raj« — kot on pravi, to pa v prvi vrsti s tem, da narod dobi za ta preporod potrebno izobrazbo in navodila. Te dni bo pregledal načrte velikega »Kmetijskega doma«, ki bo zgrajen v njegovi rodni vasi in bo stal skoro 1 milijon dinarjev. Gradil se bo na njegove stroške in bo v njem uredil po svoji zamisli moderno kmetijsko šolo, kjer bodo kmetijski fantje iz vse države imeli priliko naučiti se teoretično in praktično o vsem, kar je potrebno za napredek vrtnarske industrije, novodobnega gojenja sortiranega sadja in povrtin. Te pango se morajo v naši državi po učenjakovem mnenju toliko povzdigniti na račun pridelovanja žita, da bomo dosegli tako ravnovesje, da ne bo v bodoče prevelikega pridelka žita; povrtine, sadje in vrtno pridelke pa bomo z lahkoto mogli dražje prodati kot žito. Zgradba kmetijske doma bo tudi središče vsega družabnega življenja v Idvoru, rodni vasi g. dr. Pupina. In kraj bo z velikimi modernimi vrtovi, sadovnjaki in naselitvijo strokovnjakov mnogo pridobil na svoji zanimivosti, posebno pa še, ko se bo v njem naselil na svoja stara leta njegov veliki dobrotnik, zavedni kmetijski sin, kakršnih bi bil vesel tudi slovenski kmet, če bi mu jih usoda naklonila.

Slovanska vzajemnost v praksi

Če proučimo uradno statistiko, ugotovimo, da se češkoslovaški uvoz kmetijskih pridelkov iz Madžarske stalno dviga.

Dasi je lanskoletni uvoz koruze iz Madžarske v Češkoslovaško bil uprav neznaten, je Madžarska letos uvozila v bratsko Češkoslovaško že celo tretjino vsega uvoza koruze. Uvoz masti se je povečal za 70 %. Madžarska je uvozila v Češkoslovaško nadalje nad 7000 debelih svinj, med tem ko so žive ovce uvožene izključno iz Madžarske. Podobno stanje vidimo glede uvoza perutnine in perutninarskih proizvodov, potem glede sadja in končno glede raznih vrst zelenjave in semenja.

Ne bi prav nič škodovalo, ako si omenjeno uradno statistiko bližje ogledajo zlasti naši domači neutrudljivi trobentači slovanske vzajemnosti in se potrudijo v tem pravcu, da ne bo slovanska vzajemnost ostala i v naprej samo — le na — papirju ...

E. S.—s.

Kmetiska mladina, naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Gruda«!

Največje rusko letalo

Največje rusko letalo nosi ime »Maksim Gor'ki« (ime znamenitega ruskega pisatelja). Letalo je zgradil inženjer Tjepolev, denar pa so zbrali delavci in kmetje. Letalo je dolgo 63 m in tehta 42 ton. Goni ga 8 motorjev, a vsak motor razvija 7000 konjskih sil. Poleg prostorov za moštvo je še za 72 oseb prostora. Na letalu imajo malo tiskarno, kjer tiskajo sproti najnovejša poročila, ki jih prejema po radiju, imajo pa tudi kino. Letalo je krožilo nad Moskvo prvič v čast rešenim »čeljuskincem«, ki so se te dni vrnil v Moskvo.

Kmetijski mlini in obrtni zakon

Minister za trgovino je podpisal uredbo, s katero so kmetijski mlini (vodni mlini) izločeni iz obrta mlinarjev.

Jzvoz sliv na Češkoslovaško

Po posredovanju naših merodajnih krogov je češkoslovaška vlada dovolila, da se slive uvažajo od nas na Češko že od 20. julija dalje po znižani tarifi 15 čeških kron za 100 kg.

Agrarni interesenti in razlaščeni gozdovi kneza Auersperga

Dne 7. t. m. so se sestali v mestni posvetovalnici v Novem mestu zastopniki Pašniških in gozdnih zadrug: Mirna peč, Toplice, Podlipa, Ajdovec. Prisotni so bili tudi mnogi člani občinskih uprav gori omenjenih krajev in razni agrarni interesenti. Člana začasne drž. uprave veleposestniških gozdov g. dr. Brnčič in g. Arko sta po nalogu ministrstva za kmetijstvo predložila prisotnim v presojo ponudbo g. Auersperga. Vsi prisotni kot poznavalci krajevnih prilik so takoj razvideli, da veleposestnik nudi okrog 6000 ha slabega gozdnega krasa pod mikavno ponudbo za brezplačen odstop. Na poziv prisotnih je g. Arko pojasnil, da je le par predelov zdravega gozda v tej ponudbi in bi se morali dohodki teh gozdov porabiti za pogozdovanje in upravo krševitih parcel, ki jih niti g. Auersperg ni mogel tekom desetletij spremeniti v koristne gozdove. G. dr. Brnčič je podal nadaljnja pojasnila v številkah. Prisotni so sprevideli, da je bolje poslužiti se zakona in prevzeti 15.600 ha gozda na podlagi 30 letnega odplačevanja kot gori omenjeno darilo. Padla je odločitev, da začasna drž. uprava v januarju prevzete gozdove obdrži za interese.

Iz boljših predelov se bo skrbelo za pogozdovanje krševitih gozdnih parcel, krili se bodo stroški uprave, popravila za zanemarjena gozdna pota, odplačevali redni letni obroki g. Auerspergu potom Priv. agrarne banke in še vsako leto stavile lepe vsote dinarjev čiste neobremene gotovine na razpolago za dobrobit revnega agrarnega interesenta. Obširen pismeni referat, ki ga je podal g. Fr. Bulc iz Mirne je prisotne utrdil v njihovem sklepu.

Jako ostro je nastopil načelnik gozdne zadruge mirnapeške g. Ivo Rupena. Poudaril je važno in veselo dejstvo, da je prvič v zgodovini veleposestnik tujec pod pritiskom zakona ponudil to, kar so predniki-tlačani krvavo zaslužili. Obžaluje, da niso na ta zgodovinsko važen dan vse vasi okrašene z zastavami. Opozarja prisotne predstavnike revnega kmetijskega ljudstva, da narod, ki rad izpolnjuje svoje obveze v vseh ozirih napram zakonu, z odprtimi očmi tudi ščiti svoje pravice, in se ne pusti prikrajšati s polovičarskimi darili. Prisotne predstavnike Pašniških in gozdnih zadrug je g. Rupena opozoril, da jih njihova zveza poziva male ponudbe odkloniti in naj zahtevajo vse, kar jim zakon nudi.

Zastopniki vseh pašniških in gozdnih zadrug ter občin so nato podpisali resolucijo in se razšli zadovoljni, da v svojih krajih lahko javijo in glasno poudarijo, da je to življensko važno vprašanje vendar končno smotreno rešeno ter za celo Dolenjsko zaključeno. Isti dan je odbor začasne drž. uprave pojasnil gorenjo zadevo tudi v pisarni občine Zagradec, kjer so se zbrali zastopniki agrarnih interesentov in občin iz Dvora, Zužemberka, Zagradca, Krke, Št. Vida pri Stični in iz Višnje gore.

Na predlog g. Dekvala iz Dvora se zahteva, da ministrstvo g. Auersperga razlasti še za vse, kar ima nad 1000 ha, ker mu je bilo protizakonito spregledano.

Tudi v Zagradcu so vsi prisotni zastopniki agrarnih interesentov zahtevali vse svoje pravice. S tem smatramo, da je nastopil čas, ki bo našemu ljudstvu prinesel tozadevne lepše čase in tudi res nekaj koristi.

Milijonska škoda vsled toče in povodnji

Vremenske nezgode so že preteklo leto napravile v Dravski banovini nad 50 milijonov dinarjev škode in tudi letos našim krajem niso prizanesle.

Povodnji pa še niso napravile toliko škode kakor toča.

Po uradnih cenitvah je toča napravila škode za 30.594.476 dinarjev! Po nekaterih krajih je uničeno prav vse: žito, krompir, fižol in sadje. Posebno hudo pa so prizadeti vinogradniki, ki ponekod letos ne bodo imeli kaj obirati...

Uradno cenijo škodo: v okraju Brežice na 183.000 Din, v okraju Celje nad 20 milijonov, v

okraju Gornji Grad 1.700.000, v okraju Krško skoro 6 milijonov, v metliškem okraju 1.145.000 Din, v novomeškem okraju 1 milijon in v Mariboru-levi breg skoro 500.000 Din.

Pomladanske povodnji so v 10 okrajih napravile 2.133.030 Din škode. Poplavljeni je bilo nad 30.000 ha plodne zemlje. V logaškem okraju so bile najhujše povodnji v Planinski kotlini, okoli Cerknice in v Loški dolini. Tu škoda še ni ocenjena. Povodenj je v brežiškem okraju napravila 645.000 Din škode na travnikih in poljih. Okoli Kroke je hudournik napravil 425.000 Din škode. Kraji v okraju Šmarje pri Jelšah so utrpeli po

povodnji pol milijona škode. Ljubljanska okolica je napram lanski pomladi trpela prav malenkostno škodo, ki je bila okoli Vrhnike, Tomišlja in Iga ocenjena na 8000 Din. V krškem okraju je bilo pod vodo le 313 ha, a škoda znaša 360 tisoč dinarjev.

Vsa škoda po letošnjih vremenskih katastrofah že sedaj znaša torej skupaj 32.727.406 Din.

Kakšna bo letošnja letina? Prognozo je težko točno postaviti. Sadna letina bo razmeroma prav dobra. Izredno obilo so obrodile plemenite in navadne hruške. Jabolka nekoliko manj, kajti za nje je bila lanska letina boljša. Češplje so slabo obrodile. Krompir je po mnogih krajih prav dobro kazal, drugod ga je vzela suša, prav tako fižol. Koruza uspeva še dobro. Letošnja žetev pšenice v Sloveniji je ocenjena na 559.967 m. stotov, lani pa na 633.900 met. stotov.

Fuzija

zavarovalnic 'Vardar', 'Herceg Bosna' in 'Triglav'

Kakor je bilo že objavljeno, so sklenile zavarovalnice »Vardar«, »Triglav« in »Herceg Bosna« na občnih zborih dne 16. decembra 1933 fuzijo in bodo nadaljevale svoje poslovanje pod firmo »Zedinjena zavarovalnica d. d. Vardar, Herceg Bosna, Triglav«. Ministrstvo za trgovino in industrijo je, upoštevajoč velike prednosti, ki jih pomeni fuzija za ves zavarovalni trg, odobrilo sklepe občnih zborov z odlokom II, št. 15729-K ter določilo, da preidejo vsa aktiva in pasiva, premijske terjatve in obveze vseh treh zavodov na novo firmo, tako da je kontinuiteta tekočih zavarovanj popolnoma zagotovljena.

Po fuziji spada »Zedinjena zavarovalnica« d. d. med največje domače zavarovalne zavode z letnim premijskim dohodkom 43 milijonov dinarjev, z garancijskimi sredstvi preko 88.000.000 dinarjev in s stanjem za življenje zavarovanega kapitala 212.500.000 dinarjev. Nepremičninsko posestno stanje novega zavoda sestoji iz 5 palač, odnosno stanovanjskih hiš v Beogradu, Zagrebu in Novem Sadu v skupni vrednosti preko 20 milijonov dinarjev. Meseca junija t. l. pa je »Zedinjena zavarovalnica« d. d. kupila še reprezentativno petnadstropno palačo Srpske centralne privredne banke v Beogradu za 7 milijonov dinarjev.

Poslovno leto 1933. je zaključeno s čistim dobičkom Din 437.093'99, ki se je v celoti pripisal k aktivam zavoda.

V interesu nacionalnega gospodarstva je fuzijo vseh treh družb toplo pozdraviti; bilanca »Zedinjene zavarovalnice« d. d. pa dokazuje, da je novi zavod postal prav mogočen faktor na domačem zavarovalnem trgu.

Kmetski borec tov. Janže Novak na zadnji poti

Vso slovensko javnost je globoko pretresla vest o nenadni smrti tov. dr. Janžeta Novaka; vrste kmetskega gibanja so onemele ob izgubi enega svojih najboljših in najodličnejših borcev za pravice kmetskega ljudstva, zadnja kmetska vas je v žalosti zaihtela ob izgubi enega svojih najboljših in najzvestejših kmetskih sinov, ki je vse svoje življenje posvetil delu za napredek vasi, za njeno duhovno in gospodarsko svobodo.

Ko je v rožah in ves obsut s cvetjem ležal na mrtvaškem odru v svojem domu, se je na tisoče prijateljev in znancev z bridkostjo v srcu poslovilo od plemenitega in značajnega pokojnika. Od vseh strani pa so poslednjič prišli k njemu kmetski možje, fantje in dekleta, da se v molitvi za njegovo dušo in premišljevanju še bolj utrdijo v veri in duhu kmetskega gibanja, ki ga je pokojni dr. Janže Novak tako strastno, samozavestno in odločno budil in oznanjal širom slovenskega podeželja v zadnjo kmetsko hribovsko vasico.

Na dan pogreba — v petek, 20. julija — se je ob njegovem domu v Linhartovi ulici zbrala ogromna množica prijateljev, znancev, odličnih predstavnikov oblasti in gospodarskih in kulturnih ustanov vsega slovenskega javnega življenja. Najštevilnejše pa so bile vrste kmetskega ljudstva, zlasti fantov in deklet, da na zadnji poti spremijo svojega najboljšega tovariša in sodelavca v kmetsko-mladinskem gibanju.

Ob krsti je zapelo bežigrasjsko pevsko društvo turobne žalostinke, da so v boli zaplakala pretresena srca. V grobno tišino je nato izpregovoril banovinski svetnik ravnatelj Evgen Lovšin in v krasnem govoru orisal kremeniti pokojnikov značaj, njegovo resnično in čisto ljubezen do domovine, njegove žrtve v borbi za svobodo slovenskega naroda in njegovo apostolsko delo med kmetskim ljudstvom. Za prijatelje in znance se je poslovil tov. Stanko Tomšič, za mlajše »Preporodovce« pa tov. Rajko Cibic, ki je ob zadnjem slovesu zagotavljal, da bo z bogatimi idejami pokojnika šla slovenska mladina do svoje zmage.

Po blagoslovu so kmetski fantje položili krsto v pogrebni voz, nakar se je razvil ogromen in turobno-veličasten sprevod skozi Ljubljano. Na čelu je korakalo zastopstvo »Zveze kmetskih fantov in deklet« s predsednikom tov. Ivanom Kronovškom in z zelenim praporom in črnim žalnim trakom, nato pa kmetski fantje in dekleta kot zastopniki več nego 80 »Društev kmetskih fantov in deklet«. Sledilo je zastopstvo bežigrasjskega Sokola III. s praporom ter članstvom v krojih in civilu. Po svojih zastopnikih so se udeležile pogreba vse kmetske kulturne in gospodarske organizacije: »Zvezo slovenskih zadrug« je zastopal ravnatelj tov. Fran Trček; »Zvezo slovenskih agrarnih interesentov« predsednik tov. I. Stražišar, nar. poslanec tov. Milan Mravlje in banovinski svetnik tov. Albin Prepeluh; »Zvezo slovenskih kmetov« predsednik tov. Albin Koman s številnimi kmeti iz cele Slovenije; »Kmetsko prosveto« tov. dr. Igor Rosina; »Kmetijsko družbo« njen podpredsednik tov. Ivo Sancin; kmetsko gospodarsko zadrugo »Ekonom« ravnatelj tov. Soršak; konzorcij in uredništvo »Kmetskega lista« urednik tov. Janko Vličič, konzorcij in uredništvo »Grude« tov. Pavle Moser in tov. Dolfe Schauer; »Svaz slovenske agrarne mladine« (Praga) tov. Stanko Tomšič; akademski agrarni klub »Njivo« pa številno članstvo. Sledile so deputacije »Ferijalnega Saveza« s predsednikom dr. J. Mihelakom in prof. V. Lapajnetom; starega »Preporoda« z ravnateljem Evgenom Lovšinom in univerzitetnim tajnikom V. M. Zalarjem, zastopstvo mlajšega »Preporoda« in akad. društvo »Jadranc«; odvetniško zbornico so zastopali dr. Žužek, dr. Fetich in dr. Urbanc; državno tožilstvo dr. H. Lučevnik, okrožno sodišče sodnik dr. Železinger, starešinstvo »Jadranc« dr. Pretnar. Po številnih

zastopnikih mnogih organizacij je sledil najprej voz, poln rož in prelepih vencev, nato pa voz s krsto, za katero sta plakala sinčka Rajko in Jurček, mati, bratje in sestre, tašča in ostalo sorodstvo. Za njimi so na zadnji poti spremljali pokojnika ban dr. Drago Marušič s tajnikom dr. Brolihom, senatorja dr. Rožič in dr. Ravničar, za »Kmetski hranilni in posojilni dom« ravnatelj Malenšek, za »Kmetsko posojilnico« pa ravnatelj dr. J. Kersnik. Nato je sledil dolg, nepregleden sprevod občinstva, zlasti kmetskega ljudstva, na obeh straneh ulic pa gost špalir ljubljanskega meščanstva.

S križišča Rimske in Tržaške ceste, kjer je bil razhod žalnega sprevoda, so z avtom odpeljali krsto v Notranje gorice, kamor so številni prijatelji in zastopniki organizacij na avtobusih spremili pokojnega tovariša Janžeta Novaka.

V Notranjih goricah, pokojnikovem rojstnem kraju, se je s celega Barja zbralo toliko kmetskega ljudstva ko še nikoli. Turobno je stopal po vasi žalni sprevod v cerkev in na pokopališče, kjer so po peti sv. maši položili pokojnega tov. Janžeta Novaka poleg njegove žene Marije, ki je preminula pred dvema leti. Ob odprtem grobu je pevski odsek »Društva kmetskih fantov in deklet« iz Beričevega zapel »Vigred se povrne«, solznih oči so nemo strmeli kmetski

možje in žene, fantje in dekleta, kmetski pokretaši in vsi prijatelji, ko so padle prve grude na krsto. Boleče in pretresljivo sta zajokala oba sinčka, mati in sorodstvo. Za »Zvezo kmetskih fantov in deklet« se je od pokojnega borca in tovariša poslovil predsednik tov. Ivan Kronovšek; za »Zvezo slovenskih agrarnih interesentov« poslanec tov. Milan Mravlje, ki je v prelepem govoru veličal zasluge in delo pokojnika za kmetsko ljudstvo ter prisegel, da bo stopalo gibanje po poti, ki jo je tako neustrašno in junško utiral in krčil tov. Janže Novak. Od pokojnega ustanovitelja Ferijalnega Saveza se je poslovil prof. V. Lapajne, za Sokola III. v krasnem govoru učitelj Urbančič, za akad. društvo »Jadranc« Dušan Verbič, za »Zvezo slovenskih kmetov« tov. Jože Blaž iz Tomačevega, v imenu prijateljev pa tov. France Gerželj.

In na krsto so padle prve grude zemlje, ki jo je tov. Janže Novak tako zelo ljubil in se zanjo in njeno svobodo boril vse svoje življenje kot neustrašen in uporen kmetski borec, kakršen nam bo za vse čase za vzor. Slava spominu tov. Janžeta Novaka — neustrašnega kmetskega borca!

Spominu pok. tov. Janžeta Novaka priredita »Zveza kmetskih fantov in deklet« in s. o. »Preporod« spominsko svečanost 16. avgusta. — Oktobrska številka »Grude« bo posvečena delu, idejam in osebnosti tov. Janžeta Novaka; naš list pa bo v posameznih številkah pisal o delovanju in osebnosti tega vzornega kmetskega bojvnika.

Ali se bomo kaj naučili?

Danes gre po celi deželi glas: Denarja ni! Vse bi še šlo nekako, ampak denar, ta nesrečni denar, tega ni in ni!

Ni pa še tako dolgo tega, ko smo v denarju kar plavali in ljudje so dobili denarja na posodo, kolikor so ga hoteli: na menice, na dolžna pisma, na zemljišča. Hranilne vloge so se v hranilnicah in v bankah kopičile, da so denar komaj spravljali. Danes pa slišimo povsod: Denarja ni!

Kako je do tega prišlo? V nebesa denar gotovo ni sfrčal in v zemljo se tudi ni udrl — torej mora nekje biti. Če ga ni pri nas, mora biti pa kje drugod!

Našega denarja je nekaj še pri nas. Za denarne zavode je težava le v tem, da ga v zavodih ni, pač pa ga imajo ljudje doma še precej; čeprav ne toliko kakor so ga imeli nekdanj. Res je sicer, da ga po gostilnah itd. ne potrošijo toliko kakor so ga prej, s tem pa še ni rečeno, da denarja nimajo.

Na drugi strani pa moramo ugotoviti, da mnogo milijonov našega denarja ni »zmrznilo« pri nas, ampak drugod. Visoke obresti so marsikak naš denarni zavod premotile, da je nalagal naš denar za visoke obresti v Vojvodino, v Zagreb, v Dalmacijo in kdo ve kam še, doma so pa celo solidne in poštene kmetske zadruge zastonj prosile za kredit! To je dejstvo, ki se sedaj, v dobi krize, bridko maščuje, ker je šla večina našega denarja ali naravnost ali pa preko tujih bank itd. v roke špekulativnih podjetij (trgovine in industrije), kjer ga bo težko poloviti in spraviti nazaj. To je bila usodna napaka naših »narodnih gospodarjev«, ki niso znali ceniti vrednosti doma naloženega denarja, kjer je kontrola vedno mogoča, kar je pa v tujini težko.

Velik greh so zagrešili upravniki našega prihranjenega denarja tudi s tem, ker niso držali njim zaupanega denarja v hipotekarno-varnih zavodih, ampak so ga kljub pravilom nalagali naprej v banke. Hranilnice in posojilnice, ki so nalagale svoje presežke n. pr. v pokojno »Slovensko banko«, vedo o tem žalostne pesmi...

Take napake, mogoče tudi zlorabe, pa je treba za bodočnost na vsak način preprečiti! Od malih hranilcev nabrani denar ne sme nikdar iz dežele in tudi nikdar ne v banke! Denar malih

hranilcev, zlasti kmetov, mora ostati doma, ker imamo doma priložnosti dovolj, da ga naložimo varno in solidno, čeprav po nižjih obrestih.

Za taka pravila bo treba skrbeti pri vseh denarnih zavodih pri nas, skrbeti bo treba pa tudi, da se bodo izvrševala. Če bo pa ostalo pri starem, bomo še dolgo čakali, predno bodo ljudje svoje prihranke zopet zaupali drugim rokam.

Spored konjskih dirk

na Krškem polju bo letos naslednji:

I. dirka: za 3 in 4letne konje. Daljava 1800 metrov. Konji, ki so že dobili nagrade, za vsako nagrado 40 m doklade.

II. dirka: za ameriške dirkače domače reje. Daljava 2700 m. Doklade in popust določi razsodišče po rekordu in dirkanju.

III. dirka: za konje od 5 let in starejše. Daljava 2700 m. Konji, ki so bili že nagrajeni za vsako nagrado 50 m doklade.

IV. dirka: Ljubljanska dirka za ameriške dirkače. Daljava 2700 m. Doklade in popust kakor pod točko II.

V. dirka: Jahalna dirka. Daljava 2700 m brez zaprek in brez izenačenja teže.

VI. dirka: Zagrebška jahalna dirka z zaprekami in brez izenačenja teže. Daljava 2700 metrov.

Prijave za dirko je poslati najpozneje do dne 13. avgusta t. l. na naslov: Anton Gliha, Krško. Prijavnina za vsakega konja znaša 20 Din!

Za zaščito malih obrtnikov

Pretekli teden se je mudila v Beogradu deputacija trgovcev, gostilničarjev in drugih malih obrtnikov, da izposluje tudi za te kroge posebno zaščito po vzoru zaščite kmetov. Deputacija je sprejel tudi minister za trgovino, ki je obljubil, da bo v najkrajšem času izdana uredba o zaščiti dolžnikov iz vrst malih trgovcev, obrtnikov in drugih svobodnih poklicev

Kmetška mladina

I. plavalna tekma kmetške mladine v Belokrajini

Mlado društvo kmečkih fantov in deklet v Gribljah se je v nedeljo dne 22. julija t. l. predstavilo občinstvu z zanimivo plavalno tekmo.

Prireditve je v vsakem oziru sijajno uspela, dasiravno so se neke temne sile potrudile s protiagitacijo in prerokovale, češ, sam »hudi duh« bo potopil vse plavače-tekmovalce.

Ko je mogočna povorka, pomnožena z bratskimi društvi iz Adlešičev, Gradaca, Obrha in Podzemlja, z državno trobojnico, društveno tamburaško godbo in številnimi konjeniki na čelu krenila iz vasi proti Kolpi na tekmovalni prostor, nam je bilo vsem jasno, da je zmagala kmečka mladina. Marsikaterega, ki je v tem trenutku izza vežnih vrat opazoval pohod kmečke mladine s trdnim sklepom, da se ga ne udeleži, je nehote kar potegnilo v naše vrste, tako lep in mogočen je bil nastop kmečke mladine v Gribljah.

Pred tekmo je številno občinstvo in tekmovalce nagovoril E. Stoklas iz Črnomlja, povdarjajoč med ostalim kmetško slogom med Slovenci in Hrvati, katerih je bilo na nasprotnem obrežju Kolpe preko 300 in katerim smo zaklicali trikratni gromoviti »živijo«!

Za tem se je pričela tekma na 160 m dolgi progi, t. j. vsak plavač je moral preplavati Kolpo enkrat tje in nazaj. Nastopilo je 10 tekmovalcev. Mnogiča kmetškega naroda na tej strani Slovencev preko 700 in bratov Hrvatov na drugi strani Kolpe je z navdušenim vzklikanjem sledila zanimivi kmetški tekmi in bodrila posamezne plavače.

Gromko pozdravljen je kot prvi v času 3 minut in 40 sekund zmagal tovariš Kralj Matija. V časovnem presledku po 5 sekund je kot drugi prispel Milek Jože, tretji je bil Dragoš Jakob, četrti Milek Miko in peti Adlešič Franc.

Krasen je bil pogled na tekmo in stasite plavače. Prav gotovo se je nad to uspeho prireditelji radoval tudi ljubi Bog, gledajoč iz nebes dobrotljivo in po očetovsko na nas in ni dopustil »hudega duha« med nas, ki so ga mračne sile prerokovale in iz »krščanske ljubezni« želele našim dobrim kmetškim fantom...

Po tekmi je v istem lepem redu navdušena množica odkorakala nazaj v vas na okrašen veselični prostor, kjer se je razvila domača kmetška zabava s tradicionalnimi pečenimi janjčki in ob dobri belokranjski vinski kapljici. Ob tej priliki je tekmovalce-plavače nagovoril E. Stoklas, čestitajoč jim k lepim nagradam, društvu pa k izredno lepemu nastopu in uspehu.

★

Društvo Kmetških fantov in deklet v Moravčah bo imelo v nedeljo, dne 29. t. m. tekmo žanjic, na katero vladno vabi vse tovariše, tovarišice in prijatelje.

Društvo kmetških fantov in deklet v Hlebčah pri Vel. Laščah priredi v nedeljo, dne 29. t. m. pod pokroviteljstvom ministra n. r. g. Ivana Pucija tekmo tesačev s kmetško veselico. Vsi na to prvo zanimivo tekmo v našem okraju!

Občni zbor Zveze in jubilejno proslavo, ki je bila določena za 4. in 5. avgust t. l., smo zaradi smrti tov. dr. Janžeta Novaka preložili na 8. in 9. septembra, na kar opozarjamo vse prijatelje in tovariška društva, o čemer bodo podrobneje obveščena z okrožnico.

Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet za krško okrožje

vabi vsa svoja društva na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 29. t. m. ob 8. uri v Leskovcu s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav in otvoritev.
2. Poročilo predsednika.
3. Poročilo tajnika in ostalih funkcionarjev.
4. Poročila predsednikov društev.
5. Proslava 10letnice Zveze.
6. Kmetški praznik na Krškem polju, udeležba in kolesarska dirka.
7. Slučajnosti.

Peter Lipovž l. r.,
t. č. tajnik.

Tine Horvatič l. r.,
t. č. predsednik.

★

Središče ob Dravi. Društvo kmetških fantov in deklet priredi dne 29. julija kmetško-mladinski praznik, s tekmo koscev, govori, povorko, dirko z obroči in kolesarsko dirko na progi Središče—Čakovec—Središče. Po tekmovanju kmetška veselica s plesom, pevsкими točkami, šaljivim nastopom itd. Vsi prijatelji kmetške mladine in vsa tovariška društva iskreno vabljeni!

Frankolovo. Naše društvo ne spi, kot bi kdo mislil. Imamo redne sestanke, predavanja in izlete. Udeležili smo se tudi vseh bližnjih prireditve tovariških društev, sami pa priredimo v jeseni večji kmetško-mladinski praznik, na kar že danes opozarjamo vsa sosednja društva.

Pododbor Zveze v Ormožu bo imel dne 19. avgusta pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušiča kmetški praznik združen s tekmo koscev, kolesarsko dirko itd. v Pavlovcih. Prosimo vsa tov. društva, da ta dan ne prirejajo svojih, temveč se polnoštevilno udeležijo naše prireditve.

Zahvala. Tov. Franc Potočnik, naš zaslužni tovariš, ki leži priklenjen na bolniško posteljo, se zahvaljuje z lepimi besedami vsem, ki so se ga spomnili na občnem zboru Pododbora v Celju.

Moravče. V nedeljo, dne 29. t. m. priredi naše Društvo kmetških fantov in deklet svojo prvo prireditve. Tekmovala bodo naša dekleta pri žetvi Požarjevega ovsa na Vrhpolju za prvenstvo. Odhod iz Moravč bo ob 2. uri popoldne z godbo na čelu proti Vrhpolju, kjer je ta dan tudi žegnanje. Po tekmi bomo imeli prosto domačo zabavo. K obilni udeležbi ste vabljeni vsi prijatelji kmetškega gibanja cele moravske doline. Na svidenje!

Dopisi

★

Šmartno pri Litiji. V Dobravi je umrl naš zvesti naročnik g. Ivan Knez, v starosti 88 let. Bil je vseskozi napredna zvesta kmetška korenina. Lahka mu domača gruda! — V Šmartnem gradimo moderen, sedanjim prilikam primeren vodovod. Delo, ki uspešno napreduje, vodi Higijenski zavod, ki je dal na neštete prošnje gosp. župana Strmana tudi večjo gmotno podporo. Ob tej priliki smo dolžni, da se zahvalimo g. banu dr. Marušiču za izdatno podporo, ker bi brez te podpore ne mogli te prepotrebne gradnje izvršiti. V veliki meri pa gre zahvala tudi našemu narodnemu poslancu g. Milanu Mravljetu, ki je s svojim vplivom dosegel, da je bila v to svrho podeljena podpora. Vodovod bo imel 4 javne pipe na vseh glavnih križiščih vasi. Svojo vodo pa dobi tudi na prizadevanje g. šol. upravitelja Maksa Kovačiča tuk. narodna šola in še nekaj bližnjih posestnikov.

Slovenske Konjice. V nedeljo 15. t. m. se je vršil pri Sv. Jerneju političen shod. Narodni poslanec Gajšek Karl je poročal o gospodarskem položaju v državi, zlasti o državnem proračunu ter o za kmeta važnih zadevah o znižanju obrestne mere ter rešitvi agrarne reforme. V tej ob-

čini se vrše važna dela iz bednostnega fonda tako most v Sp. Lažah ter vodovod v Ločah. Tudi se bo v najkrajšem času vršila regulacija Ličence in s tem zvezano razmočvirjenje travnikov. Zborovanje je trajalo preko 2 uri in so prisotni izrekli poslancu vso zahvalo za njegov trud. — Preteklo nedeljo je divjala po celem srezu silna nevihta. Nad Kamno goro se je utrgal oblak in je vodovje drlo preko hribov v dolino Zičnice in potoka, ki teče skozi vas Brdce. Voda je porušila vse mostove in brvi in nesla hlode po polju. Rušila je jezove in posula vse travnike. Obe dolini ste popolnoma opustošeni. Strela je udarila ob tej priliki v hišo Guzeja Josipa v Sojeku in ubila posestnika ter uničila hišo. Cesar ni uničila povodenj, je pobila toča.

Novice

★

Ban dr. Marušič je nastopil 24. t. m. svoj redni dopust.

Vodovod bodo gradili. V Zabukovju in Lipi pri Frankolovem bodo skupno s Higijenskim zavodom in kralj. bansko upravo gradili velik vodovod. Komisijski ogledi in načrti so od Higijenskega zavoda že izvršeni.

Posojilo za zidavo nove šole. V Dolu pri Hrastniku bodo sezidali novo šolo. Za stavbo je dovolila Državna hipotekarna banka posojilo v znesku 400.000 dinarjev.

Zakon o meštah občinah je bil 19. t. m. objavljen v »Službenih novinah«.

Blaznež je udrl v stanovanje ljubljanskega zdravnika dr. Ješe-ta, ki pa se mudi ta čas na odmoru. Iz stanovanja je pometal na ulico vse, kar mu je prišlo pod roke. Ko so ga stražniki le ukrotili, so kmalu spoznali, da imajo opraviti z blaznežem. Nesrečnež je 29 letni čevljarski pomočnik Alojzij Krašovec iz Starega trga pri Ložu. Oddali so ga v umobolnico.

Delo je ustavila znana tovarna g. A. Westena pri Celju, ker baje nima naročil. Prizadehtih je okoli 700 delavcev.

Luksuzni davek na umetne zobe odpravljen. Finančno ministrstvo je odredilo, da se v bodoče ne bo več pobiral luksuzni davek na umetne zobe ter na zlate, srebrne in platinaste krone, ker so umetni zobje zdravstvena potreba in ne luksuz.

Za zaščito čebelarstva in za njegovo pospeševanje pripravljajo v ministrstvu za kmetijstvo poseben zakon.

Obrat so ustavile apnenice v Hrastniku, ker ne morejo več vzdržati ostre konkurence s Trboveljsko družbo, ki ima svoj premog.

Ustrelil se je v Novem mestu komaj 32 letni mesarski mojster Josip Pogorevčnik iz Starega trga pri Slovenjgradcu. V Novem mestu, kjer se je šele pred kratkim naselil, je bil splošno priljubljen.

Po 20 letih sta se vrnila domov iz ruskega vojnega ujetništva Tone Pregelj iz Verneka pri Kresnicah in Lojze Ostilničar iz Št. Jurja ob Taboru v Savinjski dolini. Oba sta prišla peš do Zagreba, kjer je Pregelj obolel, Ostilničar pa je nadaljeval svojo pot do Pregljevih. Ti so bili nemalo presenečeni od novice, da gospodar še živi. — Pregljeva žena se je namreč na podlagi uradne proglasitve smrti njenega moža poročila v drugič...

Nesreče v rudnikih v Sloveniji. Od l. 1925. do l. 1933. je bilo v rudnikih v Sloveniji 131 smrtnih in 18.953 lažjih in težjih telesnih poškodb. Podpore za poškodovance so znašale nad 19 milijonov dinarjev.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljiva! Pazite na tovarniški znak!

Z doma je pobegnil 13 letni šolar Ivan C. s Črnuč pri Ljubljani. Pogrešajo ga že od 28. junija naprej.

Konji so se splašili na Večni poti pri Ljubljani posestniku Petru Erjavcu iz Badovlj pri Škofji Loki. Mož je padel z voza; težko poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

Napadalec na vlake pri Ptuj, ki je vlake obmetaval s kamenjem, so te dni izsledili v osebi nekoga brezposelnega Lojzeta Rožmarina, ki se je pa izgovarjal s pijanostjo. Izročili so ga sodišču.

Prve tovarne za izdelovanje padal za letalce so te dni otvorili v Indiji v Slavoniji.

Mestna hranilnica v Zagrebu je sklenila, da bo od 28. t. m. dalje izplačevala vloge do 25.000 dinarjev, na tekoče račune pa do pol milijona dinarjev.

Strela je ubila več živine v Belokrajini. Pretekli petek je ubila posestniku Goršetu iz Obrha vola in 2 kravi, istega dne pa dvojce živine Juriju Tkaliču iz Pribincev. V Adlešičih pa je morala neka posestnica zaklati dve svinji, ker ju je bila strela omamila.

Iz kaznilnice v Mariboru je pobegnil 24 letni kaznjenec Štefan Strmšek. Presedeti bi bil moral še 5 mesecev.

Nevihite na Gorenjskem. V ponedeljek so v nekaterih krajih na Gorenjskem doživeli hude nevihte s točo, kakršnih še stari ljudje ne poznajo. V Kokrici nad Kranjem je padala nekaj minut kakor pest debela toča, ravno tako tudi v Preddvoru. V ljubljanski okolici pa so najbolj prizadete vasi Ježica, Savlje, Mala vas, Kleče in Stožice.

Tarifa za izvoz sadja. Dne 15. julija bo stopila v jugoslovansko-avstrijskem železniškem prometu v veljavo tarifa za prevoz svežega sadja in sveže povrtnine med postajami jugoslovanskih državnih železnic z ene strani in avstrijskimi postajami z druge strani.

Nad 100 kmetov je ogoljufal neki Golub, ki so ga sedaj zaprli v Zagrebu. Od kmetov je prevzemal živino, jo prodal, denar pa je porabil zase.

Podpore za žrtve rudniške nesreče v Kaknju. Za podpore so dosedaj nabrali 2.170.000 dinarjev. Vsaka vdova bo dobila denarno podporo, za sirote pa so določene večje vsote.

Vpisovanje v srednjo tehnično tekstilno šolo v Leskovcu, ki je edina te vrste v državi, traja od 1. do 3. septembra. Šola ima nalogo vzgajati tehnično osebje za našo tekstilno industrijo, ki se pri nas vedno bolj razvija. Šola ima stopnjo popolne srednje šole. Pouk traja 4 leta, nakar polagajo gojenci končni diplomski izpit. V prvi razred se sprejemajo učenci z nižjim tečajnim izpitom gimnazije ali tej enake srednje šole ali pa z zaključnim izpitom meščanske šole. Natančnejša navodila in pojasnila daje ravnateljstvo.

Biserne sv. mašo je daroval v nedeljo na Breznici preč. g. kanonik dr. Ivan Svetina, znan zlasti starejši šolani generaciji kot katehet na ljubljanski gimnaziji. Slavnostni govor je imel pri tej priliki preč. g. železomašnik Tomo Zupan, ki je bil pridigar tudi na slavljenčevi novi maši.

Dr. Vladimírja Mačka, ki je prestajal doslej svoj »časni zapor« v zaporih okrožnega sodišča v Mitrovici, so prepeljali v Zagreb v bolnišnico usmiljenk, kjer si bo lečil vnetje čeljusti.

Dva brata sta utonila v Savi pri Vikrčah, in sicer 11 letni Jurij in 8 letni Janko, sinova g. Štancarja iz Zagreba. Bržkone sta zašla v nevaren vrtinec. — V Kranju pa je utonil v Savi Franc Gros iz Stražišča pri Kranju.

Podpora pa poplavljenec. Banska uprava je naklonila po toči prizadetim ljudem v konjiškem okraju 10.000 dinarjev podpore.

Neznanege obešene so našli te dni na Ovsiašah pri Podnartu. Neznanec je šel bržkone prostovoljno v smrt.

Največji mlin na bivšem Kranjskem je zgradil g. Nastran v Radomljah ob železniški progi Ljubljana—Kamnik.

Strela je ubila 28 ovac v Biogradu v Dalmaciji.

Jugoslovenska nacionalna stranka sreski odbor Brežice

priredi v nedeljo, dne 12. avgusta 1934 ob 10. uri dopoldne v Brežicah javen manifestacijski shod, na katerem govore sledeči mandatarji stranke: minister Demetrovič Juraj, minister n. r. dr. Kramer Albert, minister n. r. Pucelj Ivan, narodni poslanci: Marković Milorad, Cenkić Juraj, katoliški župnik iz Zlatara, Avranović Branko, pravoslavni prota, Šiftar Stjepan in domači narodni poslanec Urek Ivan. Shod se vrši ob vsakem vremenu.

Gospodarstvo

Premovanje plemenskih konj v Dravski banovini

Z odobritvijo Kraljevske banske uprave Dravske banovine z dne 17. maja 1934, III. No. 3921/1 se vrši letos premovanje plemenskih konjev v Dravski banovini v sledečih krajih, in sicer:

1. Krško ob priliki kmetskega praznika dne 15. avgusta 1934 z začetkom ob 7. uri za sreze Brežice, Krško in Novo mesto.
2. Sv. Lenart Slov. gorice dne 27. avgusta 1934 za srez Maribor levi breg. Začetek ob 9. uri.
3. Ptuj dne 23. avgusta 1934 za sodni okraj Ptuj. Začetek ob 8. uri.
4. Ormož dne 29. avgusta 1934 za sodni okraj Ormož. Začetek ob 8. uri.
5. Beltinci dne 4. septembra 1934 za sreza Murska Sobota in Dolnja Lendava. Začetek ob pol 9. uri.
6. Ljutomer dne 5. septembra 1934 za srez Ljutomer. Začetek ob 8. uri.
7. Ig pri Ljubljani dne 10. septembra 1934 za srez Ljubljana okolica. Začetek ob 9. uri.
8. Lesece dne 11. septembra 1934 za sreza Radovljica in Kranj. Začetek ob 9. uri.

Le toplokrvne pasme so pripuščene pri premovanjih Krško in Ljutomer, izvemšči občine Štrigova in sodni okraj Gornja Radgona, iz katerih so, kakor na vseh ostalih premovanjih, priporočene le mrzlokrvne pasme.

K premovanju so pripuščene:

1. Plemenske kobile z letošnjim žrebdom.
2. Žrebice 3 in 4letne mrzlokrvne morajo biti oplemenjene, 3letne mrzlokrvne in 4letne toplokrvne so lahko oplemenjene.

Banovinske nagrade za vzrejo plemenskih žrebcev. Kraljevska banska uprava dravske banovine je izdala pravila za podeljevanje banovinskih nagrad za vzrejo plemenskih žrebcev prizanih pasem. Ta pravila so objavljena v Službenem listu Dravske banovine od 14. t. m. in določajo med drugim naslednje:

Kraljevska banska uprava podpira domačo vzrejo plemenskih žrebcev onih pasem, ki so predpisane v Dravski banovini, z vzrejevalnimi nagradami. V poštev se bodo jemali le žrebčki, ki po poreklu in oblikah ustrezajo pasemskemu tipu, ki je za dotično področje predpisan. Žrebčki se bodo izbrali ob priliki konjskih premiranj avgusta ali septembra vsakega leta izmed najboljših sesnih žrebet, ki se z materjo predstavijo ocenjevalnemu odboru. Izbere jih isti ocenjevalni odbor, ki vrši premiranje konj. Izbrati se smejo samo sesna žrebeta dobrih kobil, od katerih je znano vsaj poreklo po očetu, ki mora biti banovinski ali potrjeni zasebni žrebec. Oče in mati žrebeta morata biti iste pasme. Izmed enakovrednih žrebet ima prednost ono žrebe, čigar mati je vpisana v rodovno knjigo konjerejske selekcijske edinice. Po končanem premiranju se objavi, katera žrebeta so določena za vzrejo. Ako lastnik pristane na obvezno

Umrl je v Selcah nad Škofjo Loko splošno spoštovani sodar g. Jože Nastran. Zadel ga je možganska kap. Pokojnik si je pridobil velike zasluge za razvoj gasilstva v Poljanski in Selški dolini.

Za ravnatelja tobačne tovarne v Ljubljani je imenovan g. Edvin Jili, doslej ravnatelj tobačne tovarne v Sarajevu.

Ljubljana in sadje. V prvi polovici letošnjega leta so pojedli Ljubljana skoraj pol milijona kg raznega sadja, torej precej več kakor v isti dobi lani. Če računamo povprečno ceno sadja 5 Din za kg, so izdali Ljubljana v pol leta za sadje 2 in pol milijona dinarjev.

3. Žrebice 2 leti stare.

4. Žrebice 1 leto stare.

Vse živali, katere se predstavijo, morajo imeti neoporečno dokazani rod in to z uradnimi spuščajnimi listi.

Žrebci se letos ne bodo premovali, bodo se pa določili posebno lepi letošnji žrebčki, kateri bodo dobili po posebnem pravilniku, ki se bo na premovanju razglasil, vzdrževalnino in se bodo v primeru dobrega razvoda nakupili kot plemenski žrebci.

Žrebeta, ki bi naj prišla v poštev, morajo imeti obojestransko rod dokazan, ter morata biti oče in mati iste pasme.

Konjerejcu, ki prejme darilo in ni član Konjerejskega društva, se odtegne Din 20—članarine za to društvo.

Letos se sprejema tudi povsod z rodovniško knjigo. Za vsako v rodovniško knjigo sprejeto kobilo ali žrebico se vplača enkrat za vselej 10 dinarjev. V rodovnik sprejete živali se bodo z žigom zaznamovale. Natančneje se bodo pri premovanjih razglasilo. Vsakemu konjerejcu pa še bode letos na prosto dano, da se selekcijskega dela udeleži ali ne.

Kjer obstoje podružnice Konjerejskega društva, vplača vsak, ki dobi darilo, Din 2—v blagajno podružnice.

Vsi konji naj bodo lepo očiščeni, kopita primerno negovana in opremljeni z dobrimi uzdami odnosno povodci.

vzrejo proti nagradi, se žrebe označi z žigom B na levi strani sedla.

Ko so vsa premovanja dotičnega leta končana, določi banska uprava višino nagrad za dotično leto, upoštevajoč razpoložljiva sredstva, in sicer po predlogu komisije, ki jo tvorijo predsednik Konjerejskega društva, upravnik banovinske žrebčarne in živinorejski referent banske uprave. Priznane nagrade ostanejo v depozitu pri Konjerejskem društvu kot varščina, da žrebe pred premiranjem naslednjega leta ne bo odprodano, lastnik žrebeta pa prejme depozitni list.

Pri Konjerejskem društvu se osnuje nagradni sklad, ki ga vodi društvo pod nadzorstvom banske uprave ločeno od ostale imovine. V ta sklad se stekajo prispevki iz javnih ali drugih virov, ki so namenjeni za vzrejne nagrade, nadalje obresti od glavnice in deponiranih nagrad in končno vse zapadle nagrade. Sredstva tega sklada se smejo po teh pravilih uporabljati izključno za vzrejne nagrade za žrebce.

Lastnik izbranega žrebeta mora to žrebe prihodnje leto ponovno predstaviti ocenjevalnemu odboru. Ako tega ne stori, zapade nagrada v korist nagradnemu skladu. Ko se žrebe ponovno predstavi, mora odbor po opisu in po

Po svetu

žigu ugotoviti istovetnost živali ter primerno kondicijo. V pozitivnem primeru se deponirana nagrada takoj izplača. Če pa je žrebe v slabi kondiciji, se nagrada izplača le tedaj, če je to posledica kake bolezni, sicer pa zapade v korist nagradnemu skladu. Ocenjevalni odbor prečeni žrebca ponovno. Ako je še nadalje mnenja, da žrebec postati polnovreden plemenjak, se s pristankom lastnika obvezna vzreja za eno leto podaljša ob istih pogojih, kakor prvo leto, proti nagradi, ki je za 50 odst. višja, kakor je bila nagrada za prvo leto. Ako pa ocenjevalni odbor ugotovi, da žrebe za plemenjaka ne bo primerno, ga lahko lastnik svobodno proda.

Tretje leto se ponovno pregledajo dvoletni žrebci, pri čemer veljajo glede izplačila deponirane druge nagrade isti pogoji, ki so gori navedeni. Ocenjevalni odbor oceni pri tej priliki žrebca končno veljavno. Na osnovi te ocene sklepe odbor, da naj žrebec banovina odkupi in po kateri ceni, ali pa da žrebec za plemenjaka ni sposoben in lahko lastnik z njim svobodno razpolaga. Prva izbira sesnih žrebet po teh pravilih se bo vršila ob premiranju letošnjega leta.

Izvoz našega lesa v Italijo. Te dni so se vršila v Rimu pogajanja glede ureditve izvoza našega lesa v Italijo v zvezi s povišanjem carin na les in lesne izdelke, ki jih je uvedla v zadnjem času Italija. Poleg povišanja carine, ki znaša 6 do 12 lir za 100 kg od dosedanjih 1-10 lire, s čimer je izvoz naše jelovine in bukovine v Italijo onemogočen, je Italija na osnovi nedavno sklenjenega rimskega sporazuma uvedla še specialen preferenčni postopek za avstrijsko jelovino, priznavajoč 4 lire preference pri 100 kilogramih pri znižani carini 9 lir. Razen tega je Italija dovolila Avstriji še 20 odstotni popust za prevoz po železnicah, kar predstavlja nadaljnji 2 liri pri 100 kg. Na ta način so avstrijski izvozniki lesa za 6 lir pri 100 kg na boljšem od naših, ki v takih razmerah pod nobenim pogojem ne morejo vzdržati konkurence na italijanskem lesnem trgu. Ker ni prišlo pri pogajanjih v Rimu do sporazuma v tem smislu, da bi Italija tudi za uvoz jugoslovanskega lesa priznala enake ugodnosti, kakor jih je priznala Avstriji, so bila pogajanja danes prekinjena. S tem v zvezi je Osrednji odbor Zveze gozdnega gospodarstva po vsestranskem razmotrivanju položaja, ki je nastal na lesnem trgu v Italiji zaradi italijansko-avstrijskega sporazuma, prišel do prepričanja, da so iz temelja izpremenjene prilike, na katerih je bil zasnovan takozvani tržaški sporazum o izvozu lesa, sklenjen med glavnimi izvozniki državami. Zaradi tega jugoslovanski lesni trgovci in izvozniki lesa ne morejo več sodelovati v tem sporazumu in je Jugoslavija po sklepu omenjene zveze tržaški sporazum odpovedala.

Rumunija letos ne bo izvažala žita. Od vseh vzhodnoevropskih agrarnih držav je Rumunija menda najbolj trpela zaradi suše. Stanje posevkov se je sicer potem, ko je padel dež, nekoliko zboljšalo, vendar je prišel ta dež za pšenico, oves in ječmen prepozno in je koristil samo razvoju koruze in sladkorne pese. Rumunsko

kmetijsko ministrstvo je sedaj izdalo prvo cenev letošnjega žitnega pridelka, ki pravi, da bo pridelok pšenice znašal le 14 milijonov metrskih stotov, to je le polovico povprečnega pridelka v zadnjih petih letih. V enakem razmerju bo manjši tudi pridelok ječmena, ki se ceni na 8 milijonov metrskih stotov, in ovs, ki se ceni na 5 milijonov metrskih stotov. Bodoči pridelok koruze se v sedanjem času ne da še zanesljivo oceniti, vendar se tudi pri koruzi računa z znatno manjšim donosom, in sicer v višini 24 milijonov metrskih stotov nasproti 46 milijonom v povprečju zadnjih petih let. Gornje količine pridelka ne bodo zadostovale za kritje domače potrebe in znaša primanjkljaj okrog 10 milijonov metrskih stotov žita. Ta primanjkljaj se bo kril deloma iz starih zalog, pa tudi potem bo treba skrajno štediti. O kakem izvozu žita v l. 1934-35 pa ne more biti govora.

Kredit za obiranje in sušenje hmelja. Privilegirana agrarna banka v Beogradu je zvišala Savinjski posojilnici v Žalcu dovoljeni sezonski kredit v višini 300.000 Din za obiranje in sušenje hmelja za nadaljnjih 200.000 Din, skupaj torej 500.000 Din. Pozivamo vse one hmeljarje, ki se hočejo poslužiti tega kredita, da se nemudoma zglasijo pri Savinjski posojilnici v Žalcu v svrhu podpisa potrebnih listin. Pripomnimo še, da bo Savinjska podružnica v Žalcu, v kolikor ne bi ta kredit zadostoval za financiranje stroškov obiranja in sušenja, priskočila hmeljarjem z lastnimi sredstvi na pomoč ter na ta način omogočila pravočasno in nemoteno spravljanje letošnje hmeljske letine. — Hmeljarsko društvo za Slovenijo.

Za olajšanje našega izvoza češpelj na Češko-slovaško. Ker bodo češplje letos predvidoma prej dozorele nego običajno, je jugoslovansko-češko-slovaška gospodarska zbornica v Beogradu napravila korake, da bi se rok veljavnosti nižje carine (15 Kč na 100 kg), ki velja sedaj po pogodbi v času od 15. avgusta do 31. oktobra, razširil tako, da bi veljal tudi že pred 15. avgustom in po 31. oktobru, ker je razlika nasproti normalni carini 75 Kč prav znatna. Istočasno si obe jugoslovansko-češko-slovaški zbornici v Beogradu in Pragi prizadevata, da bi se olajšal uvoz suhih češpelj v zabojih na ta način, da se za take pošiljke ne bi računala višja carina.

Vedno veseli in zvesti Brunček prinaša svojemu dobremu gospodarju za god lepega zajca.

Letalska obramba Anglije. Angleška vlada je te dni sklenila, da bo v 5 letih zgradila 50 novih letalskih eskadril. Večino jih bodo rabili za obrambo Anglije, nekaj pa jih bodo poslali v kolonije.

Grozovit potres v Panami. V Panami so čutili te dni silovit potres, ki je napravil doslej še ne precejšnjo škodo. Zveze z ostalim svetom so porušene, promet je mogoč samo še z letali.

Z mlekom se gasili. Blizu mesta Lincoln na Angleškem sta trčila skupaj dva avtomobila in se vnela. Ker je letos v Angliji huda suša in ni nikjer vode, so ustavili neki avto, ki je pripeljal mimo tovor mleka, in so ogenj gasili z mlekom.

Najdaljši predor pod vodo so dogradili te dni v Angliji pod reko Mersey. Predor veže veliko industrijsko in trgovsko mesto Liverpool z nekim polotokom. Predor je dolg 3 in pol kilometra in je 108 metrov širok. Veljal je blizu 8 milijonov funtov šterlingov (okoli 3 milijarde dinarjev).

Kaznilnico so zažgali kaznjenci v Benetkah. Velik del poslopja je pogorel do tal.

7 in pol milijarde dinarjev škode je povzročila stavka v San Franciscu v Zed. državah.

Smodnišnica v Pavilles-u v Franciji je zletela te dni v zrak. Dva delavca sta bila ubita, eden pa ranjen. Čudno je, kako v najnovejšem času smodnišnice kar druga za drugo eksplodirajo!

Silna vročina in suša na Kitajskem. Na ogromnem kitajskem ozemlju vlada v južnem delu že nekaj tednov silna vročina in suša. Ogromne reke, ki namakajo to ozemlje, so silno upadle in zato grozi tam nevarnost lakote. Severni deli pa imajo toliko dežja, da grozi nevarnost povodnji.

4 milijarde frankov so namenili za javna dela v Parizu. Gradili bodo nove proge podzemne železnice, nove mostove in celo vrsto novih hiš. Podrli bodo cela predmestja, kjer so stanovali doslej revnejši ljudje v nezdravih stanovanjih, in sezidali nova poslopja.

Novo poštno znamke bodo dobili v Avstriji. Na znamkah bodo naslikane razne pokrajinske narodne noše in pa najlepši kraji v Avstriji.

Vedno več orožja. Društvo narodov v Ženevi vodi posebno statistiko o oboroževanju in izdelavi orožja. Stevilke nam povedo, da so letos v prvih 6 mesecih izdelali po svetu več orožja kakor lani celo leto. Najbolj zaposlene so bile Škodove tovarne na Češkem, ki so izdelale petkrat več orožja kakor prejšnja leta, večinoma seveda za tuje dežele.

»Mlada« nevesta. V Londonu se je poročila te dni lastnica nekega velikega gledališča Violeta Melnotte. Nevesta je stara 81, ženin pa 31 let.

Izsušenje močvirij v Italiji dobro napreduje; zaposlenih je pri tem delu okoli 90.000 ljudi.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Kdo je zažgal nemški »rajsttag«? Nemški socialistični listi objavljajo pismo nekega Kruseja, kjer trdi, da so neki narodni socialisti zažgali poslopje nemškega državnega zbora po nalogu sedanjega predsednika vlade Göringa.

36 urni delovnik v Nemčiji. V Nemčiji bodo uvedli 36 urni delovnik, da zmanjšajo število brezposelnih. Delavci zaslužijo pri tem seveda primerno manj, kar je zanje toliko težje, ker zaradi bolj slabe žetve druginja živil raste.

Silno neurje v južni Franciji. V južni Franciji je napravila zlasti v vinogradnih krajih huda nevihta silno škodo, ki jo cenijo na 40 milijonov frankov.

Vse brušene diamante, kar jih je na svetu, bi lahko spravili v zabojo, ki bi bil 2,44 metra dolg, 1,83 m širok in 91 cm visok.

Glava Jurija Washingtona na spomeniku, ki mu ga bodo postavili v Zedinjenih državah, je visoka 18 metrov!

Avtomati za prodajo pisemskih znamk imajo v Londonu postavljenih okoli 9000.

Okrog 20 milijonov funtov šterlingov puste vsako leto ameriški potniki v Angliji.

12 odstotkov vseh dovoljenj za vožnjo z avtomobili imajo ženske.

Okoli 10.000 vžigalic porabi kadilec povprečno na leto.

45 centimetrov nohtov si poreže vsak človek na leto.

Sveto pismo je predstavljeno v 678 jezikov.

Pokrajino Aljasko so kupile Zedinjene države od Rusov l. 1867 za 7 milijonov dolarjev. V tej deželi pa so nakopali Amerikanci samo leta 1898 za 2 in pol milijona dolarjev zlata.

Kaj se zgodi v eni uri?

Vsako uro se rodi 5450 ljudi, umrje jih pa 4630;

zemlja napravi na svojem kroženju okrog solnca v 1 uri 1800 kilometrov dolgo pot;

mednarodna filmska industrija porabi na uro 48 milijonov kilometrov filma;

tobaka nasade na uro 176 ton v vrednosti 300.000 angleških funtov (1 funt = 400 Din);

ljudje popijejo na uro 1.960.000 litrov vina, 700.000 litrov piva in 50 milijonov škodelic kave;

pojedo pa 22 in pol milijona kil krompirja, skoro 4 milijone kil mesa, 31 milijonov kil kruha in 2 in pol milijona jajc;

povprečno zaslužijo ljudje na uro 80 par do 6000 dinarjev, 80 par zasluži kitajski »kulic, 6000 dinarjev pa predsednik neke ameriške družbe za proizvajanje elektrike;

vsako uro oddajo ljudje 114.000 brzojavk, 1 milijardo in 141 milijonov pisem, dopisnic itd., znamke na teh pošiljkah pa so vredne 5 milijonov funtov.

Radio

od 29. julija do 5. avgusta.

Nedelja, dne 29. julija. 9:00: Versko predavanje (dr. Guido Rant.) — 11:00: Dvoboj na harmoniki: g. Breznik & Stante. — 17:30: Obdelovanje zelenjave (Štrekelj Josip.) — 20:00: Slovenske narodne, vmes harmonika solo, gosp. Stanko.

Ponedeljek, dne 30. julija. 19:00: Ob 15 letnici osvobodjenja Prekmurja I. (prof. Novak.) — 19:30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna.)

Torek, dne 31. julija. 19:30: Jadransko letalstvo — modri sport (ing. Boris Cijan.) — 21:15: Klavirska harmonika, izvaja g. Breznik.

Sreda, dne 1. avgusta. 19:00: O verstvih (Franc Terseglav).

Četrtek, dne 2. avgusta. 19:30: Ljubljanski židje v minuli dobi (R. Dostal).

Petek, dne 3. avgusta. 19:30: Izleti za nedeljo (društvo Krka).

Sobota, dne 4. avgusta. 19:30: Primorska ura: Kompozicije Brede Ščekove (g. Venturini,

pevsko društvo »Tabor«). — 19:30: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

30. julija: v Ormožu, v Kostrivnici.

31. julija: v Konjicah, v Dolu pri Hrastniku, v Zagorju pri Kozjem, v Dol. Lendavi.

1. avgusta: v Pišecah, v Ponikvi, v Krškem, v Osilnici.

2. avgusta: v Sv. Lenartu v Slov. gor., v Črnomlju, v Dolu, v Ribnici, v Turnišču.

3. avgusta: v Vidmu ob Savi.

4. avgusta: v Križevcih, v Št. Ilju pri Velenju, v Sv. Petru pod Sv. goro, v Št. Volbenku, na Sveti gori, v Križevcih.

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 315—320
7% investicijsko posojilo	Din 71—72
7% Drž. hipotek. banka	Din 67—68
6% begluške	Din 55—56
4% agrarne	Din 38—39
7% Blair posojilo	Din 57—58
8% Blair posojilo	Din 65—66
Privilegirane agr. banke	Din 217—221

Valute

1 ameriški dolar	Din 33-90
1 nemška marka	Din 13-20
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 172-—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-42
1 italijanska lira	Din 2-92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28½% na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8-80 dinarjev.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Kumarce za vlaganje kupuje
PRODUKTA
Ljubljana
Tyrševa c.

Manufakturna veletrgovina
Fran Hrehorič

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga
Zmerne cene! Postrežba točna!

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzojavi: „KmetSKI dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4% brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam tudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSOJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, 'e ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½, ure.

Podružnic: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—. **Rezerve Din 1.200.000—.**